

(Η ζωή της ωραιότερας γυναικας τῶν αἰώνων, γραμμένη ἀπὸ τὸν Γάλλο ιστορικὸ Φούνκ Μπραντάνο)

“(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)”—

— “Ἐκτόρα, ἔσένα ἀγαποῦσα πιὸ πολὺ ἀπὸ τοὺς κουνιάδους μου... Γιατὶ ἔγω, ή καταραμένη, νὰ μὴν πεθάνω πρὶν ἀπὸ σένα; Δέκα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ ἄφησα τὴν πατρίδα μου γιὰ ναρθώ ἐδῶ. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἄκουσα ἀπὸ τὸ οἰόμα σου ἔναν κακὸ λόγο, μιὰ κακὴ λέξι. Καὶ ἀν καμμιὰ φορά δυσαρεστιόμουν μὲ κυνένα ἀπὸ τοὺς κουνιάδους μου ἡ τὶς κουνιάσες μου — γιατὶ ὁ πεθερός μου ἔδειχνε πάντα πατρικὴ καλωσύνη σὲ μένα — ἔρχόσουν ἔσυ νὰ μὲ καθησυχάσης, λέγοντάς μου λόγια γλυκά. Γ' αὐτὸ σὲ κλαίω τώρα ἀπὸ τὰ τρίσθαθα τῆς καρδιᾶς μου. Δὲν θᾶχω πειά, τώρα ποὺ πέθυνες ἔσυ, κα νένα φίλο μέσα στὴν μεγάλη Τροία καὶ καθένας θ' ἀπομακρύνεται ἀπὸ μένα μὲ φρίκη.

Αὐτά εἶπε ἡ Ἐλένη πλημμυρισμένη ἀπὸ δάκρυα, ἐνῶ δ λαὸς στέναζε γύρω.

Τέλος, ὁ γέρο-Πρίαμος, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ὑπηκόους του του, φώναξε:

— “Ψῶστε μέσα στὴν πόλι ἔνα τεράστιο σωρὸ ἀπὸ ξύλα. Γιὰ τὴ στιγμή, δὲν ἔχουμε κανένα φόβο ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες. Ο Ἀχιλλεὺς μοῦ ὑποσχέθηκε ὅτι δὲν θὰ μᾶς ἐπιτεθῇ πρὶν περάσουν δώδεκα ἡμέρες.

Πραγματικά, ὁ Ἀχιλλεὺς εἶχε παραχωρήσει στοὺς Τρῷες τὴ μικρὴ αὐτὴ ἀνακωχὴ γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ κηδεύσουν εἰρηνικὰ τὸν νικημένο ἔχθρό του. Ἐπὶ ἐννέα λοιπὸν ἡμέρες οἱ Τρῷες σωριάζαν ξύλα στὴν Πέργαμο καὶ σχημάτισαν ἔτσι μιὰ τεράστια πυραμίδα, στὴν ὁποῖα ἔβαλαν φωτιὰ, ἀφοῦ προηγουμένως τοποθέτησαν ἐπάνω στὴν κορυφή της τὸ πτῶμα τοῦ ἥρωος. Τὴ δεκάτη μέρα ἔσθυσαν τὴ φωτιὰ χύνοντας σ' αὐτὴ κρασὶ καὶ οἱ φίλοι κ' οἱ συμπολεμισταὶ τοῦ ἥρωος, μάζεψαν τὰ κόκκαλά του χύνοντας πικρὰ δάκρυα.

Κατόπιν ἔβαλαν τὰ δστὰ σὲ μιὰ χρυσῆ ύδρια, τὴν τύλιξαν μὲ πορφύρα καὶ τὴν τοποθέτησαν σ' ἔνα βαθὺ λάκκο ποὺ τὸν σκέπασαν μὲ τετράγωνες πλάκες.

“Ἐπειτ' ἀπὸ αὐτό, φίλοι καὶ συμπολεμισταὶ τοῦ Ἐκτορος πῆγαν στὸ παλάτι γιὰ νὰ καθήσουν στὸ ἐπικήδειο τραπέζι ποὺ παρέθετε δ Πρίαμος.

“Ἐτσι τελείωσε ἡ κηδεία τοῦ Ἐκτορος κι' ἔτσι τελείωνε ἡ «Ιλιάς» τοῦ Ὄμηρου. Μὰ ἡ συνέχεια τῆς ζωῆς τῆς Ἐλένης ἔξιστορεῖται στὴν «Οδύσσεια» καὶ στὶς δμητρικὲς παραδόσεις.

* * *

“Ο θεῖος Πάρις, δ ἀγαπημένος τῆς ξανθῆς Ἀφροδίτης, δὲν ἄργησε ν' ἀκολουθήσῃ τὸν ἀδελφό του Ἐκτορα στὸν Ἀδη: δ Φιλοκτήτης, δ πιὸ ἐπιδέξιος ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας τοξότας, ὡπλισμένος μὲ τὰ βέλη τοῦ ἡμιθέου Ἡρακλέους, τὰ ὅποια ἡ σαν δηλητηριασμένα μὲ τὸ αἷμα τῆς Λερναίας Ύδρας, τὸν σκότωσε μιὰ μέρα τρυπῶντας τὸν μ' ἔνα ἀπὸ τὰ βέλη αὐτά.

“Ἐτσι ἡ Ἐλένη θρέθηκε γιὰ τρίτη φορὰ χήρα, ἀν λογαριάσουμε τὸν χωρισμό τῆς μὲ τὸν Μενέλαο ὡς χηρεία.

“Οταν δ Πάρις θάφτηκε στοὺς κόλπους τῆς μητέρας-γῆς—λέει ἡ ἴδια — καὶ δ θανάτος του διάλυσε τὸν γάμο ποὺ μᾶς ἐπέβαλε μιὰ θεά, κατάλαβα πὼς ἐπρεπε νὰ ἐγκαταλείψω τὸ παλάτι του καὶ νὰ καταφύγω στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων, πρᾶγμα ποὺ τὸ ἐπιχείρησα ἀμέσως. Μάρτυρές μους οἱ φύλακες τῶν πυλῶν τῆς Τροίας καὶ οἱ σκοποὶ οἱ τοποθετημένοι ἐπάνω στὰ τείχη ποὺ μ' ἐπιασαν πολλὲς φορὲς νὰ γλυστράω ἀπὸ τὸ ὑψος τῶν τείχων, κρεμασμένη σ' ἔνα σκοινί... Τέλος, ἔνας τέ-

ταρτος συζυγος, δ Δηϊφορος μ' ἀπῆγαγε διὰ τῆς σίας καὶ μὲ παντρεύτηκε...»

Πραγματικὰ τάχα, δ Δηϊφορος ἀπῆγαγε διὰ τῆς σίας καὶ παντρεύτηκε τὴν ωραία Ἐλένη;

‘Ο Δηϊφορος ἦταν δ πιὸ ἀνδρεῖος ἀπὸ τοὺς γυιούς τοῦ Πριάμου μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Ἐκτορος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ θάνατος τοῦ Πάριδος εἶχε προκαλέσει γύρω ἀπὸ τὴν Ἐλένη τὶς μεγαλύτερες ἐρωτικὲς ἀντιζηλίες, δ γέρο-Πρίαμος γιὰ ν' ἀποφύγη τὶς αἰματηρές συμπλοκές, ὥρισε τὴν Ἐλένη ως ἐπαθλο ἐνὸς ἀγῶνος ἀπὸ τὸν ὅποιο δ Δηϊφορος θγῆκε νικητής.

Τὰ γεγοντα αὐτὰ μᾶς εἰνε γνωστὰ ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους σχολιαστὰς τοῦ Ὄμηρου, οἱ ὅποιοι εἶχαν στὴν διάθεσί τους τὶς ἐπικὲς παραδόσεις ποὺ χάθηκαν σήμερα. Οι σχολιασταὶ μάλιστα προσθέτουν ὅτι τὸση ἦταν ἀκόμα ἡ ὡμορφιὰ τῆς Ἐλένης καὶ ἡ ἀκατανίκητη γοητεία της, ὡστε ἔνας ἀπὸ τοὺς γυιούς τοῦ Πριάμου, δ ὅποιος, ὡς γνωστόν, εἶχε καμμιὰ πενηνταριά παιδιά, ἔξαλλος ἀπὸ τὴ ζήλεια του, γιατὶ τὴν ἐπῆρε δ ἀδελφός του Δηϊφορος θγῆκε ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Τροίας καὶ πῆγε κι' ἐνώθηκε μὲ τοὺς Ἑλληνες γιὰ νὰ συντελέσῃ κι' αὐτὸς στὴν καταστροφὴ τῆς πατρίδας του.

Στὸ θαυμάσιο ιστορικὸ του, δ Γάλλος Πέτρος Μπαΐλ παρατηρεῖ, σχετικῶς μὲ τὸν καινούργιο αὐτὸ γάμο τῆς Ἐλένης καὶ τὶς ἀντιζηλίες ποὺ προκάλεσε, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Ἐλένη ζύγωνε τὰ ἔθδομηντα τῆς χρόνια. Μὰ ἡ ωραιότερη τῶν γυναικῶν ἔξακολουθοῦσε ἀκόμα νὰ λάμπῃ μὲ μιὰ ἀσύγκριτη νεανικὴ ἀκτινοβολία καὶ ἡ ὡμορφιὰ τῆς κ' ἡ γοητεία τῆς θάμπωναν.

* * *

Καὶ φτάνουμε ἔτσι στὸ τέλος τῆς ἀτελείωτης αὐτῆς πολιορκίας. Τὸ Ἰλιον κυριεύθηκε χάρις στὸ πονηρὸ τέχνασμα τοῦ Ὄδυσσεως: τὸν περίφημο Δούρειο ἵππο μὲ τὶς γιγαντιαὶς διαστάσεις μέσα στὸν ὅποιο εἶχαν κλειστῆ οἱ γενναιότεροι ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνας πολεμιστάς. Η στρατιὰ τῶν Ἑλλήνων, προσπιτσιούμηνη ὅτι ἔλυσε τὴν πολιορκία τῆς Τροίας, ἐγκατέλειψε τὸν Δούρειο ἵππο κάτω ἀπὸ τ' ἀπόρθητα τείχη τῆς ως προσφυγὰ πρὸ τὴν Ἀθηνᾶ, δ ὅποια δὲν εἶχε πάψει νὰ τοὺς προστατεύῃ οὔτε στιγμὴ καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ἐκστρατείας.

‘Ο Εύριπίδης στὴν τραγωδία του «Ἡ Τρώισσες» διηγεῖται μὲ τὰ πιὸ ωραιότερα λόγια τὸ τρομερὸ αὐτὸ ἐπεισόδιο τοῦ ἀπατηλοῦ τροπαίου:

«—Ω Μοῦσα! λέει μιὰ ἀπὸ τὶς γυναικες τῆς Τροίας. “Ἐμπνευσέ μου μὲ δάκρυα ἔνα καινούργιο πένθιμο ὅμνο γιὰ τὶς δυστυχίες τῆς Τροίας. Θὰ κάνω ν' ἀντηχήσω ἔνα ἀσμα πρὸς τιμὴν τῆς... Θὰ πῶ πῶ τὸ τεράστιο βέλινο ἄλογο προκάλεσε τὴν καταστροφὴ τῆς πατρίδας μου καὶ μ' ὑπόταξε στὴν ἔξουσία τῶν Ἑλλήνων... Βλέποντας τὸ χρυσοσέλλωτο αὐτὸ ἄλογο οἱ Τρῷες ἀπὸ τὰ ὑψη τῶν τείχων, ἔθγαζαν κραυγὴς χαρᾶς καὶ φωναζαν: «Γιὰ ν' ἀνταμειφθοῦμε γιὰ τὶς σκληρές δοκιμασίες ποὺ ὑποφέραμε, ἀς τρέξουμε νὰ μπάσσουμε μέσα στὰ τείχη μας τὴν ιερὴ πρυσφορὰ ποὺ ἔκαναν οἱ ἔχθροι μας στὴ θεία Ἀθηνᾶ, τὴν κόρη τοῦ Διός. ”Ας μὴ μείνη μεταξύ μας, οὔτε γυναικά, οὔτε παιδί, οὔτε γέρος ποὺ νὰ μὴ θγῆ γρήγορα ἀπὸ τὸ σπίτι του! » Κι' ἐνεθάρρυναν δ ἔνας τὸν ἀλλο μὲ τραγούδια χαρᾶς; γιὰ νὰ τέσσυν στὴν ὑπουλή παγίδα ποὺ θὰ προκαλοῦσε τὴ δυστυχία μας».

Παρακάτω, μιὰ ἄλλη γυναικα τῆς Τροίας ἔξακολουθεῖ:

“Εσφιξε στὴν ἀγκαλιά του τὴν ἀσύγκριτην αὐτὴ γυναικα.

«—Κ' οι Τρωες ἔτρεξαν στὶς πύλες τῆς πόλεως, κρυτῶντας πυρσούς γιὰ νὰ πάρουν καὶ νὰ προσφέρουν αὐτοὶ στὴν Ἀθηνᾶ τὸ ξύλινο ἄλογο, ἐλπίζοντας πῶς ἔτοι θὰ ἔξασφάλιζαν τὴν προστασία της γιὰ πάντα. Τὸ ἔδεσαν μὲ σχοινιὶ κι' ἀπὸ τὶς πύλες τῆς πόλεως ποὺ ἀνοιξαν διάπλατα τὸ ἑσυραν μέσα ὡς τὸν ναὸ τῆς Ἀθηνᾶς. «Ολοὶ γελοῦσαν καὶ τραγουδούσαν ὡς δτού η νύχτα ἀπλώθηκε κι' ὅλοι τρυπήχτηκαν στὰ σπίτια τους γιὰ νὰ κοιμηθοῦν».

«—Κι' ἔγω — προσθέτει συνεχίζοντας μιὰ τρίτη γυναικα τῆς Τροίας — τιμοῦσα μὲ τοὺς χοροὺς μου τὴν Ἀρτέμιδα, δταν ἔνας ἀλαλαγμὸς θανάτου ἀπλώθηκε σ' ὅλη τὴν πόλι, μπαίνοντας μὲ σα σπίτια. Τὰ παιδιὰ φοβισμένα πιανόντουσαν μὲ τὰ τρεμάμενα χέρια τους ἀπὸ τὸ φόρεμα τῆς μητέρας τους κ' οἱ «Ἐλληνες ξεχύθηκαν ἀπὸ τὸ ἄλογο, σκυρπίζοντας τὸν θάνατο στοὺς ἀνύποπτους Τρωες καὶ τὸ πένθος στὴν ἀτυχὴ πατρίδα».

* * *

«Ετο· η Τροία κυριεύθηκε καὶ δ Δηίφυθος σκοτώθηκε ἀπὸ τὸν Μενέλαο. Μπερδεμένη μαζὺ μὲ τὶς ἄλλες γυναικες τῆς Τροίας, χαμένη μέσα στὸ πλῆθος, η Ἐλένη μεταφέρθηκε στὴν ἀκτὴ, κοντὰ στὰ πλοῖα τῶν Ἐλλήνων. Η ὠμορφία της προκαλοῦσε τὸν θαυμασμὸ τῶν ἀλλων γυναικῶν αἰχμαλώτων, κι' αὐτῆς ἀκόμα τῆς Βρυσηΐδος, τῆς φίλης τοῦ Ἀχιλλέως.

«Εξαφνι τότε παρουσιάστηκε δ Μενέλαος μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι. Βράζοντας ἀπὸ δργή, ἀφοῦ σκότωσε τὸν τέταρτο σύζυγο τῆς, θέλησε νὰ σκυτώσῃ καὶ τὴν ἴδια. Μὰ καθὼς ἀντίκρυσε τὴν τόση ὠμορφία της, ὠμορφίᾳ τελεια καὶ γαλήνια, τὰ χρυσᾶ τῆς μαλλιά, τὸ καθαρὸ γαλάζιο ψλέμμα τῆς, τὸν θεῖο τῆς τράχηλο, τὰ μπράτσα τῆς τὰ καμωμένα γιὰ ἐρωτικὰ ἀγκαλιάσματα, καθε ἐπιθυμία ἔκδικησες διαλύθηκε. Πέταξε μακρὺ τὸ σπαθὶ του κι' ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του τὴν ἀσύγκριτη γυναικα ποὺ θὰ ξάναγινόταν σύζυγός του, γιὰ πάντα αὐτὴ τὴ φορα.

—Μιὰ κι' ἔγινες κύριος τῆς Τροίας—τοῦ εἶπε δ Πηλεὺς, δ πατέρας τοῦ Ἀχιλλέως — ὅχι μόνο δὲν ἐσκότωσε τὴν προδότρα σκύλλα, μὰ μόλις ἐκείνη σοῦ ἀνοιξε τὴν ἀγκαλιά της, πέταξε μακρὺ τὸ σπαθὶ σου καὶ ρίχθηκες μέσα σ' αὐτή.

Οι μετὰ τὸν «Ομηρο ποιηταὶ παριστάνουν τοὺς «Ἐλληνες ἀρχηγοὺς νὰ δόηγοῦν πρὸς τὰ πλοῖα τους τὶς ἐπίσημες αἰχμαλώτους των, τὶς ὄποιες θὰ ἔπαιρναν μαζὺ τους στὴν Ἐλλάδα: δ Ἀγαμέμνων ὠδηγοῦσε τὴν ὥραί καὶ μοιραί Κασσάνδρα, προ φήτισσα τῆς δυστυχίας μὲ τὴν ὄποια ἦταν ἐρωτευμένος τρελλὰ κ' η ὄποια θὰ γινόταν αἰτία τοῦ θανάτου, δ Νεοπτόλεμος ἔσερνε πίσω τῷ τὴν εὐγενικὴ κι' ἐνάρετη Ἀνδρομάχη, κι' δ Ὁδυσσεὺς τὴ σοφαρή καὶ λίγο γκρινιάρας Ἑκάθη, τὴ μητέρα τοῦ Ἑκτορος καὶ τοῦ Πάριδος.

Λυγμοὶ καὶ θρῆνοι ἀντηχοῦσαν μεταξὺ τῶν γυναικῶν αἰχμαλώτων. Μονάχα η Ἐλένη δὲν ἔκλαιγε. «Η συστολὴ ἀπλωνόταν μέσα στὰ γαλάζια τῆς μάτια κι' ἔκανε νὲ κεκκινίζουν τὰ τριανταφυλλενία τῆς μάγουλα. Γιατὶ πένθιμες σκέψεις περνοῦσαν ἀπὸ τὴν καρδιά τῆς. Φοβόταν μήπως μόλις θ' ἀνέθαινε στὰ καράβια, τὴν κακο μεταχειριστοῦν οἱ «Ἐλληνες. Γι' αὐτό, μέσα στὸ στῆθος τῆς, η κασδιά τῆς χτυποῦσε δυνατά.

Σκεπασμένη μ' ἔνα πέπλο, η Ἐλένη βάδιζε σιωπηλὴ πίσω ἀπὸ τὸν σύζυγό της. «Ο πέπλος ἔκρυψε τὰ μάγουλά τῆς ποὺ ἦσαν κόκκινα ἀπὸ τὴν ντροπή.

Προχωροῦσε πρώτη, ἀνάμεσα στὶς γυναικες αἰχμαλώτους. Στὸ πέρασμά της οἱ πολεμισταὶ ἀπόμεναν θαυμωμένοι ἀπὸ τὴν λάμψη τῆς, ἀπὸ τὴν χάρι τῆς καὶ ἀπὸ τὴν τελεία ὠμορφιά τῆς.

«Ολοὶ τους, ψλέποντάς την καταλάθαιναν πῶς ἦταν η γυναικα ποὺ προκαλοῦσε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη τὶς ἐπιθυμίες τους. Κι' ὅλοι ἀπλωναν πρὸς αὐτὴν τὰ χέρια τους...

Συγχρόνως οἱ Τρωες ποὺ τὴν ἔθλεπαν, ψιθύριζαν κι' αὐτοὶ : «Δέν εἶνε δύσκολο νὰ καταλάθη κανεὶς δτι γιὰ μιὰ τέτοια γυναικα ἔνας δόλοκληρος λαὸς ὑπέφερε τόσα κακά.

«Ετοι, μαγεύοντας δλους τοὺς δνδρες, η Ἐλένη ξαναγύρισε στὴ

Σπάρτη, ὅχι πειὰ σὰν αἰχμάλωτος, μὰ σὰν θριαμβεύτρια, ἐ πάνω σ' ἔνα πλούσιο ἄρμα μὲ τέσσερα ἄλογα, τοὺ δποιου η ιωτα κρατοῦσε τὰ ἡνίκα μὲ ὅφος θασιλικό.

«Η Ἐλένη στὴ Σπάρτη ξανάρχισε κοντὰ στὸν δεύτερο σύζυγό της ποὺ εἶχε γίνει τώρα πέμπτος, μιὰ ζωὴ ἡσυχη, κανυνικη, καλῆς οἰκοδεσποίης, περιστοιχισμένης ἀπὸ τὸν σεθασμό, τὸν ὄποιο η ὠμορφιά της προκαλοῦσε σὲ δλους.

Ξαναβρίσκομε τὴν Ἐλένη, στὴν «Οδύσσεια» κοντὰ στὸν σύζυγο Λις Μενέλαο, θασιλέα τῆς Σπάρτης. Τὴ θρίσκουμε λιγδιαφορετικὴ ἀπὸ δτι τὴν παρυσιάζει δ ἴδιος δ «Ομηρος, ο...ν «Ιλιάδα», ὅχι γιατὶ ἄλλαξε η ἴδια, μὰ γιατὶ μὲ τα χ...νια αναλαξε ὁ ποιητὴς κι' ἔθλεπε διαφορετικὰ τὰ πράγματα.

«Η ὠραιοτέρα τῶν γυναικῶν δὲν ἔχει πειὰ αὐτοὶ τὸ ἀπλὸ μεγαλεῖο κι' αὐτὴ τὴ γαλήνια μεγαλοπρέπεια, τὴν δποια ιενέποτε, καὶ δταν ἀκόμα θρίσκοταν στὴν ἀγκαλιὰ τῶν ἔρμων τῆς. Δέν εἶνε πειὰ η ἀπαθής καὶ μοιραία ἐμψύχωσις τῆς ὠμορφιᾶς καὶ τῶν χαρίτων τῆς γυναικός, ἔργον τῶν θεῶν.

«Η «Οδύσσεια» μᾶς παρουσιάζει μιὰ «Ἐλένη γεμάτη γυναικείες πονηρίες καὶ πανουργίες. Μά, παρ' ὅλα αὐτά, η γυναικεία τοῦ Μενελάου ἔξακολουθοῦσε νὰ παραμένη ὑποδειγματικὴ οικεία δέσποινα, ἀσύγκριτη στὸν ἀργαλειό, στὸ κέντημα καὶ στὴν ιεροποίησι τῶν ξένων ποὺ φιλοξενοῦσε κάθε τόσο δ σύζυγός της στὸ παλάτι της. Η κόρη της «Ἐρμιόνη, γιὰ τὴν δποια φροντίζει μὲ στοργή, τὴν ἔκανε νὰ ξεχνάῃ δλους τοὺς πόνους καὶ τις ευστυχίες, ποὺ φιλοξενοῦσε κάθε τόσο δ σύζυγός της στὸ παλάτι της. «Η κόρη της «Ἐρμιόνη, γιὰ τὴν δποια φροντίζει μὲ στοργή, τὴν ἔκανε νὰ ξεχνάῃ δλους τοὺς πόνους καὶ τις δυστυχίες, ποὺ χωρὶς νὰ θέλη, σκόρπισε γύρω τῆς.

Εἰνε γνωστὸ πῶς δ «Οδυσσεὺς περιπλανήθηκε ἐπὶ χρόνια δλόκληρα πρὶν ξαναγυρίσῃ ἀπὸ τὴν Τροία στὴν πατρίδα του Ιλάκη, ὅπου ἦταν θασιλεύς. Ο Ποσειδών, φίλος καὶ προστάτης τῶν Τρώων, ἀναστάτωσε τὶς θάλασσες, μόλις τὸ καράβι του ἔκανε νὰ πάγη στὴ Σπάρτη, στὸν θασιλέα Μενέλαο, γιατὶ ίσως ἐκείνος δὲν μποροῦσε νὰ τὸν πληροφορήσῃ γιὰ τὸν «Οδυσσέα. Τοῦ ἔδωσε μάλιστα καὶ τὸν γυιό του Πεισίστρατο ως σύντροφο τοῦ ιαξιδιοῦ του.

«Ετοι ἔφθασε στὴν Πύλο, δπου θασίλευε δ συνετός Νέστωρ, φίλος στενός τοῦ «Οδυσσέως. Μὰ δ Νέστωρ δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ δώσῃ καμμιὰ πληροφορία χρήσιμη καὶ συμβούλευσε τὸν Τηλέμαχο νὰ πάγη στὴ Σπάρτη, στὸν θασιλέα Μενέλαο, γιατὶ ίσως ἐκείνος δὲν μποροῦσε νὰ τὸν πληροφορήσῃ γιὰ τὸν «Οδυσσέα. Τοῦ πεισίστρατο ως σύντροφο τοῦ ιαξιδιοῦ του.

«Ετοι οἱ δυδ νέοι ξεκίνησαν κι' ἔφθασαν στὴ Σπάρτη, ὅπου δ Μενέλαος κ' η σύζυγός του «Ἐλένη τοὺς ἔκαναν τὴν πιὸ ἐγκάρδια ὑποδοχή.

«Η «Ἐλένη, ὅπως λέει δ ποιητὴς, ἔξερε τὸ μυστικὸ ένός θαυμαστοῦ πυτοῦ ποὺ μόλις τὸ ἔθριψε στὴν ἀρχὴ τοῦ συμποιοῦ, στὸ κύπελλο ἔνδος συνδαιτημν, μιὰ ἀπέραντη χαρὰ κ' ίκανησις πλημμύριζε τὴν ψυχὴ του καὶ ξεχνοῦσε ἀμέσως δλα του τ' ἀγαπημένα πρόσωπα κι' αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς γονεῖς του. Μὰ εἰς πιθανὸν αὐτὸ τὸ θεῖο ποτὸ νὰ μην ἦταν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ωμηφιά, τὴ γοητεία καὶ τὴ χάρι τῆς ιδιαίτης τῆς «Ἐλένης.

Μόλις ἔφθασαν οἱ δυδ ξένοι η ωραία «Ἐλένη θγῆκε ἀπὸ τὸ μυσχοβολημένο της δωμάτιο, δμοια μὲ τὴ θεὰ Ἀρτέμιδα. Αμέσως οἱ υπηρέτες της τὴν περιστοίχισαν καὶ τὴς ἔδωσαν μιὰ χρυσοποικιλτη ἔδρα γιὰ νὰ καθήσῃ.

Τότε ἔκεινη, δείχνοντας στὸν Μενέλαο τὸν Τηλέμαχο, τοῦ εἶπε:

—Θεῖε Μενέλαε, ξέρεις σὲ ποια ράτσα ἀνήκει δ ξένος μας; «Αν δὲν γελιέμαι, εἶνε δ γυιός του δυνετοῦ «Οδυσσέα ποὺ δ πατέρας του δφησε, παιδάκι ἀκόμα, στὴν πατρίδα του γιὰ νάρθη ια πολεμήση στὴν Τροία γιὰ μὲν, τὴν ἔλεεινη γυναικα... Τὰ χαρκτηριστικὰ του εἶνε δμοια μὲ τοὺ πατέρα του,

(Ακολουθει).

•Ο. Ἀγαμέμνων